

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki soruların Tarım ve Orman Bakanı İbrahim YUMAKLI tarafından Anayasanın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince cevaplandırılmasını arz ederim. 30.03.2026

İbrahim AKIN
İzmir Milletvekili

5199 sayılı Hayvanları Koruma Kanunu kapsamında sokak hayvanlarının refahını sağlamak, onları korumak, kısırlaştırmak ve barındırmakla yükümlü olan yerel yönetimlerin bu görevlerini sistematik olarak ihlal ettikleri, son dönemde yaşanan toplu hayvan ölümleriyle acı bir şekilde gün yüzüne çıkmaktadır. Gebze, Niğde, Konya, Ümraniye ve Erzincan belediyelerinin barınaklarında veya sorumluluk alanlarında yaşanan katliam görüntülerinin kamuoyunda yarattığı infial henüz tazeyken, benzer bir vahşet haberi Balıkesir'in Edremit ilçesinden gelmiştir.

Edremit ilçesinde bir çöplükte 40'ı aşkın köpeğin ölü olarak bulunması basına ve sosyal medyaya yansımıştır. Olayın ortaya çıkmasının ardından Edremit Belediyesi yetkilileri sorumluluk kabul etmeyen açıklamalarda bulunmuş; ancak asıl vahim olan, bölgedeki hayvanseverlerin bu cansız bedenleri tespit etmesinden çok kısa bir süre sonra, delilleri yok etmek kastıyla söz konusu çöplüğün ateşe verilmiş olmasıdır.

Bu durum, yaşananların basit bir ihmal değil, organize bir eylem ve suçun örtbas edilmesi girişimi olduğu şüphesini doğurmaktadır. Hayvanların yaşam hakkının güvence altına alınması, belediyelerin keyfi ya da bütçe bahanesiyle uyguladıkları yok etme politikalarının engellenmesi ve bu suçları işleyenlerin/göz yumanların yargı önüne çıkarılması için Bakanlığınızın denetim ve yaptırım mekanizmalarını derhal ve etkin bir şekilde işletmesi anayasal ve vicdani bir zorunluluktur.

Bu bağlamda;

1. Edremit'teki çöplükte bulunan 40'ı aşkın köpeğin ölüm sebebinin kesin olarak belirlenmesi amacıyla adli veterinerlik birimlerince nekropsi (hayvan otopsis) işlemi yapılmış mıdır? Yapıldıysa, tespit edilen ölüm nedeni (zehirlenme, darp, açlık vb.) nedir ve bu rapor kamuoyuyla ne zaman paylaşılacaktır?
2. Söz konusu cansız bedenler üzerinde mikroçip taraması yapılmış mıdır? Okunan çipler hangi il/ilçe belediyesine ya da kuruma kayıtlı çıkmıştır?
3. Olayın sivil toplum tarafından tespit edilmesinin hemen ardından çöplüğün yakılarak delillerin karartılması eylemiyle ilgili kolluk kuvvetleri ve Cumhuriyet Başsavcılığı ile koordineli bir soruşturma yürütülmekte midir? Yangını çıkaran fail veya failer ile bu emri verenler tespit edilmiş midir?
4. Bu katliam ve ihmaller zinciriyle ilgili olarak Balıkesir Edremit Belediyesi'nin ilgili birim amirleri ve personeli hakkında Bakanlığınızca bir müfettiş görevlendirilmiş midir? Soruşturmanın selameti açısından açığa alınan personel bulunmakta mıdır?

5. Edremit Belediyesi'ne ait hayvan barınağının resmi kapasitesi nedir ve olay günü itibarıyla fiilen kaç hayvan barındırılmaktadır? Barınaktan son 3 ay içerisinde "doğal yaşama bırakma" adı altında çıkarılan hayvan sayısı kaçtır?
6. Edremit Belediyesi tarafından sokak hayvanları için ayrılan toplam bütçe ne kadardır? Bu bütçenin; mama, ilaç, kısırlaştırma ve barınak iyileştirme kalemlerine göre resmi harcama dökümü nasıldır? Bütçenin amacı dışında kullanılıp kullanılmadığı denetlenmiş midir?
7. Bakanlığınızın, yerel yönetimlerin 5199 sayılı kanundan doğan yükümlülüklerini yerine getirip getirmediğini denetleyen mekanizması tam olarak nasıl işlemektedir? Edremit Belediyesi hayvan barınağı son 2 yıl içinde kaç kez habersiz denetime tabi tutulmuş ve hangi eksiklikler raporlanmıştır?
8. Gebze, Niğde, Konya gibi örnekler de göz önüne alındığında; hayvanların öldürülmesi, kötü muamele görmesi veya görev ihmali tespit edilen belediyelere ve sorumlulara hangi idari ve cezai yaptırımlar uygulanmıştır?
9. Belediyeler tarafından sokaktan alınan hayvanların akıbetinin kaybolmasını veya "çöplüklere atılmasını" engellemek için, hayvanların toplama, tedavi, kısırlaştırma ve barındırma süreçlerinin sivil toplum kuruluşları ve vatandaşlar tarafından da anlık izlenebileceği şeffaf bir merkezi takip sistemi oluşturulması planlanmakta mıdır?
10. Yaşanan bu hak ihlallerinin önüne geçmek adına, yerel hayvan koruma gönüllülerinin ve sivil toplum kuruluşlarının barınak denetimlerine ve karar alma süreçlerine resmi olarak dahil edilmesini sağlayacak yasal bir düzenleme hazırlığınız var mıdır?